

I CONGRÉS DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES PETITES I MITJANES EMPRESES

Palma de Mallorca 24 i 25 d'octubre 2008

DECLARACIÓ PÚBLICA

Introducció

Reunits a Palma els dies 23, 24 i 25 d'octubre de 2008 en el I Congrés de la Responsabilitat Social de les Petites i Mitjanes Empreses empresaris, organitzacions empresarials, organitzacions socials i institucions públiques per debatre i impulsar la RSE en microempreses i empreses petites y mitjanes, hem arribat a les següents

Constatacions

- La RSE se troba en un moment d'eclosió i creixent presència pública. Les iniciatives de la Direcció General d'Empresa de la Unió Europea, les conclusions i recomanacions de la Subcomissió del Congrés dels Diputats, la creació del Consell estatal d'RSE, o a les Illes Balears l'existència de la primera Direcció general d'RSC, apunten clarament en aquesta direcció. Però a més de l'impuls institucional, la RSE té una presència creixent en els mitjans de comunicació, en el món acadèmic, en el diàleg social i per descomptat també entre el nostre teixit empresarial.
- En moments de crisi com els que vivim en l'actualitat, el debat sobre la RSE cobra una importància especial, ja que pot aportar nous valors a les empreses que reforcin la seva posició en el mercat i en la societat. La RSE pot aportar ciments sòlids a les microempreses i a les empreses petites y mitjanes, que les facin manco vulnerables a les situacions de dificultat i millorin les seves possibilitats de supervivència.
- Són les pròpies empreses, especialment les microempreses i les petites i mitjanes empreses, les que han de ser principals protagonistes i també beneficiàries de las polítiques d'RSE.
- Malgrat que el fenomen de la RSE ha sorgit sobretot de grans empreses, si les empreses petites i mitjanes i les microempreses no s'incorporen al fenomen de la RSE aquesta no podrà desenvolupar tot el seu potencial, ja que no arribaria a una part molt significativa del nostre teixit empresarial.
- Tenim el convenciment que la incorporació de les petites y mitjanes empreses a les pràctiques d'RSE ha de sorgir d'estratègies pro-actives d'innovació i anticipació a les noves demandes de la societat.
- Al contrari del que podria semblar en un principi, les petites y mitjanes empreses se troben ben posicionades per desenvolupar polítiques d'RSE; i les pràctiques d'RSE, tot i que no sempre siguin identificades com a tals, són habituals en moltes petites i mitjanes empreses.
- Aquesta bona posició se produeix perquè les microempreses i les empreses petites y mitjanes són empreses de proximitat, i habitualment tenen un ancoratge estret amb la comunitat en la qual desenvolupen la seva activitat. Un enfocament de la RSE basat en la proximitat centra la funció social de l'empresa en l'establiment de bones relacions de veïnatge amb el seu entorn. Les bones relacions de veïnatge generen confiança en la comunitat, contribuint a la millora de la reputació i de la capacitat de supervivència de les empreses, també en un context de desacceleració econòmica.

- Per altra part, les petites i mitjanes empreses poden ser empreses molt àgils, amb una gran capacitat d'adaptació als canvis, a causa de la seva estructura flexible i poc burocratitzada.
- Això no lleva que se trobin amb dificultats específiques i barreres per escometre polítiques d'RSE, sobretot en relació a la necessitat de dissenyar instruments de gestió, avaluació i comunicació al seu abast, a les limitacions de recursos i a la manca de formació i de coneixements.
- Per fer front a aquestes limitacions és necessària l'articulació d'estratègies col·laboratives, col·lectives i sectorials, específiques per a microempreses i petites i mitjanes empreses, que siguin capaces de superar les seves limitacions.
- Així mateix, es fa necessària la posada en marxa de mecanismes de tutorització i acompanyament que facilitin la implantació d'estratègies d'RSE.
- Finalment, constatarem que la major part d'organitzacions, iniciatives i projectes que vinculen la RSE a les petites y mitjanes empreses desenvolupen la seva actuació a nivell local, dificultant així la visibilitat de les petites y mitjanes empreses en la RSE, així com l'intercanvi d'informació, coneixements, experiències i instruments. Això fa necessari enfocaments i eines específiques que vaguin més enllà del fet local.

En funció d'aquestes constatacions, concloem amb les següents

Recomanacions

Per a les administracions públiques

- Afavorir la posada en marxa a través de la concertació públicoprivada de serveis de tutorització i acompanyament per a la implantació de la RSE en petites y mitjanes empreses, així com de bosses de bones pràctiques sectorials.
- Afavorir l'articulació de xarxes formades a partir d'iniciatives locals, tant a nivell estatal com Europeu.
- Afavorir la creació d'espais físics de diàleg i l'intercanvi d'experiències, així com processos per a la difusió, promoció i incentivació de projectes i iniciatives en matèria d'RSE.

Per a les organitzacions empresarials

- Afavorir processos col·lectius i sectorials d'implantació de la RSE en microempreses y petites y mitjanes empreses, capaces de superar les seves limitacions.
- Establir aliances amb l'administració per a ser còmplices en els processos de promoció i sensibilització.
- Promoure la RSE a través dels serveis de suport a la creació d'empreses i d'assessorament a emprenedors.

Per a organitzacions vinculades a la RSE

- Establir un compromís clar per avançar en l'articulació de plataformes que coordinin i afavoreixin el treball en xarxa entre iniciatives locals, sumant esforços i creant economies d'escala en processos i projectes.
- Afavorir l'intercanvi d'instruments i metodologies específiques per a petites i mitjanes empreses, tendint a una major homogeneització dels instruments de gestió i avaluació a fi de millorar la percepció pública i la credibilitat de la RSE.

Per al món acadèmic

- Implicació en la formació, introduint la RSE en les carreres de l'àrea econòmica, així com en la formació de persones directives i futurs directius.

Per a les entitats financeres públiques i privades

- Introduir criteris d'inversió socialment responsable en el suport a projectes empresarials.

Per a la ciutadania

- El consum responsable està destinat a convertir-se en un dels principals motors de la RSE. Fem una crida a la ciutadania perquè exerceixi el seu paper, exigint a les empreses que donin resposta a les preocupacions socials i ambientals de la nostra societat, així com a les associacions de proximitat (sectorials, de consumidors, veïnals...) per a que sensibilitzin al respecte.

Finalment, les organitzacions Eticentre, Forética, Egiera, Fundación Carolina, Entorno Responsable, Fòrum d'RSE de Menorca i Direcció General de RSC (Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears) fem una crida a altres organitzacions que treballen la RSE en Petites y Mitjanes empreses per a que se sumin al manifest i contribueixin a l'articulació de xarxes que vaguin més enllà del fet local.